

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

REZOLIUCIJA DĖL PADĖTIES UKRAINOJE

2014 m. balandžio 24 d. Nr. XII-858
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 16 punkte įtvirtintą Seimo įgaliojimą svarstyti užsienio politikos klausimus;

vadovaudamasis visuotinai pripažintais tarptautinės teisės principais ir normomis, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos Konstitucijos 135 straipsnio 1 dalyje, ypač Jungtinių Tautų Chartijoje įtvirtintais jėgos nenaudojimo ir takaus tarptautinių ginčų sprendimo, pagarbos valstybių suverenitetui ir teritoriniam vientisumui, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms principais;

atmesdamas kaip nesuderinamą su tarptautinės teisės ir teisingumo principais prievartos prieš kaimynines valstybes naudojimo, jų spaudimo ir separatizmo skatinimo politiką, grindžiamą „artimojo užsienio“ ir panašių išskirtinių interesų zonų koncepcijomis, siekiais plėsti Rusijos teritoriją ginčijant SSRS iširimo teisėtumą ir reiškiant pretenzijas į SSRS valdytas teritorijas;

smerkdamas visų formų agresiją, įskaitant ginkluotą užpuolimą ir įsiveržimą į kitos valstybės teritoriją, kitos valstybės teritorijos okupaciją ir aneksiją, ginkluotų grupuočių organizavimą ir siuntimą į kitos valstybės teritoriją, taip pat masišką neteisėtą pilietybės teikimą ir marionetinių darinių kūrimą okupuotoje teritorijoje bei sisteminius žmogaus teisių pažeidimus;

pabrėždamas, kad pagal tarptautinę teisę negali būti pripažįstamas joks teritorijos užgrobimas naudojant jėgą ar grasinant ja, taip pat jokie užgroboje teritorijoje įsteigti pseudovalstybiniai marionetiniai dariniai;

atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. kovo 13 d. rezoliuciją Nr. XII-780 „Dėl Rusijos Federacijos keliamų grėsmių Ukrainos ir visos Europos saugumui“ ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos 2014 m. balandžio 9 d. rezoliuciją „Pastarojo meto įvykiai Ukrainoje. Grėsmės demokratinių institucijų veikimui“;

ragindamas Rusiją laikytis 2014 m. balandžio 17 d. Ženevos pareiškimo nuostatų; *apgailestaudamas*, kad, nepaisydama vieningų tarptautinės bendruomenės raginimų, Rusijos Federacija ir toliau ignoruoja 1975 m. Helsinkio Baigiamojo akto nuostatas, įtvirtinančias Europos valstybių sienų neliečiamumą, pagarbos valstybių suverenitetui, jėgos nenaudojimo, teritorinio vientisumo užtikrinimo, pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms, sąžiningo tarptautinių įsipareigojimų vykdymo principus, bei atsisako laikytis 1994 m. Budapešto memorandume įtvirtintų įsipareigojimų dėl Ukrainos teritorijos vientisumo, politinės nepriklausomybės ir sienų neliečiamumo,

pripažįsta Ukrainos teritorijos, kurios dalis pagal Ukrainos Konstitucijos 10 skirsnį yra Krymo Autonominė Respublika, vientisumą ir Ukrainos Konstitucijos 2 straipsnyje nustatytą ir tarptautiniu mastu pripažintą jos sienų neliečiamybę;

konstatuoja, kad Krymo Autonominėje Respublikoje surengtas referendumas dėl Krymo teisinio statuso prieštarauja Ukrainos Konstitucijai, todėl jo rezultatai yra neteisėti ir niekiniai;

vertina besitęsiantį Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų ir jos kontroliuojamų ginkluotų grupuočių buvimą Ukrainos teritorijoje kaip atitinkamą Ukrainos teritorijos dalių okupaciją, kuri yra šiurkštus tarptautinės teisės bendrosios imperatyvios normos – tarptautinio įsipareigojimo nenaudoti jėgos ir negrasinti ja – pažeidimas;

pažymi, kad Rusijos Federacijos ginkluotų grupuočių organizavimas ir siuntimas į Ukrainos teritoriją, parama valstybinius pastatus Ukrainoje grobiančioms ginkluotoms grupuotėms ir jų reikalavimams dėl vietinių „liaudies respublikų“ skelbimo ir kitokio Ukrainos valstybės skaldymo (vadinamosios „federalizacijos“) yra šiurkštus jėgos nenaudojimo ir negrasinimo ja bei nesikišimo į kitų valstybių vidaus reikalus principų pažeidimas, o Rusijos Federacijos reikalavimai dėl Ukrainos valstybinės ir konstitucinės santvarkos formos keitimo, vadinamųjų „rusakalbių“ teisių gynimo – neleistinas kišimasis į Ukrainos vidaus reikalus;

konstatuoja, kad pagal tarptautinės teisės normas tokių tarptautinių įsipareigojimų šiurkščių pažeidimų atvejais valstybės privalo bendradarbiauti, kad šie pažeidimai teisėtomis priemonėmis būtų nutraukti, o šiais pažeidimais sukurta padėtis nepripažinta teisėta, ir neteikti paramos tokiai padėčiai palaikyti;

siūlo Europos Sąjungai inicijuoti daugiašalio Krymo okupacijos ir aneksijos žalos registravimo bei apskaičiavimo mechanizmo sukūrimą, kad būtų objektyviai įvertinti dėl Rusijos Federacijos neteisėtų veiksmų Ukrainos patiriami nuostoliai;

ragina Europos Sąjungos ir NATO valstybes nares Rusijos agresijos Ukrainoje akivaizdoje teikti Ukrainai paramą dalijantis nauja žvalgybine informacija ir stiprinti karinį bendradarbiavimą su Ukraina;

pareiškia, kad atkuriant taiką ir saugumą Rusijos Federacijos okupuotoje Ukrainos teritorijoje turi būti vadovaujamasi šiais svarbiausiais principais: Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų išvedimas iš okupuotų Ukrainos teritorijos dalių ir atitraukimas iš Ukrainos pasienio, okupuotoje Ukrainos teritorijoje veikiančių marionetinių separatistinių darinių nepripažinimas, jėgos ir kitokios prievartos nenaudojimas, saugus pabėgėlių ir perkeltųjų asmenų grįžimas į namus, Ukrainos jurisdikcijos atkūrimas Kryme, Ukrainos Konstituciją atitinkančio ir vietos gyventojams patrauklaus autonomijos ir savivaldos modelio įdiegimas šiame regione, demokratijos, teisinės valstybės, pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms principų užtikrinimas visoje Ukrainos teritorijoje, platus tarptautinės bendrijos ir tarptautinių organizacijų dalyvavimas remiant šių principų įgyvendinimą;

ragina abi šalis sudaryti sąlygas dialogui, t. y. susilaikyti nuo veiksmų, tokių kaip separatizmo skatinimas ir šantažas energetikos sektoriuje, kuriais pasunkinama taikaus, tarptautinės teisės principus atitinkančio konflikto sprendimo paieška;

kviečia Europos Sąjungą traktuoti energetinę nepriklausomybę nuo Rusijos Federacijos kaip vieną iš pagrindinių strateginių bendros Europos Sąjungos energetinio saugumo politikos uždavinių;

skatina demokratijos plėtros, teisinės valstybės kūrimo ir kitas vidaus reformas Ukrainoje, kad būtų veiksmingai sprendžiamos vidaus politinės ir jurisdikcijos atkūrimo okupuotoje teritorijoje problemos ir Ukraina taptų visateise Europos ir transatlantinių organizacijų nare;

siūlo Lietuvos Respublikos Prezidentui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei vadovautis šios rezoliucijos principais sprendžiant užsienio politikos klausimus ir įgyvendinant Lietuvos užsienio politiką, taip pat siekti, kad šių principų būtų laikomasi nustatant ir įgyvendinant Europos Sąjungos bendrąją užsienio politiką, sprendžiant tarptautinio saugumo ir žmogaus teisių klausimus Jungtinėse Tautose, NATO, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje, Europos Taryboje ir kitose tarptautinėse organizacijose.

Seimo Pirmininkė

Loreta Graužinienė